

PEV Gedragstherapie bij kinderen en jongeren

Een permanente vorming met getuigschrift voor zelfstandige uitoefening van de gedragstherapie in de assessment en behandeling van psychologische problemen bij kinderen en jongeren

De permanente vorming met getuigschrift 'Gedragstherapie bij kinderen en jongeren' **wordt interuniversitair georganiseerd**, dwz : UGENT in samenwerking met de KULeuven.

Het doel is om masters in de klinische en gezondheidspsychologie, schoolpsychologie, orthopedagogiek of geneeskunde op te leiden tot de zelfstandige uitoefening van de gedragstherapie in de assessment en behandeling van psychologische problemen bij **kinderen en jongeren in hun leefcontext**.

Cursisten verwerven gedurende 4 jaar kennis en vaardigheden in het toepassen van op wetenschappelijke evidentie gebaseerde methoden en technieken **van evaluatie en behandeling in de context van een therapeutische relatie met een kind, een jongere en het gezin**.

INSCHRIJVINGSDATA

- De eerstvolgende opleiding start **aan de UGent in september 2022** (2022-2026).
- **De kandidaatstelling** hiervoor loopt vanaf 1 februari 2022.
- **Deadline** voor de kandidaatstelling is 15 april 2022
- **Formulier:** onderaan deze brochure
- **Contactpersonen zijn:**
Sandra.Verbeken@ugent.be
Caroline.Braet@ugent.be

ACHTERGROND

De opleiding vertrekt vanuit de inzichten over een **evidence-based praktijk**. De deelnemers leren op basis van de beste wetenschappelijke evidentie problemen te analyseren en gedragstherapeutische methoden en technieken te kiezen en gepast aan te wenden om zo de best mogelijke effectieve hulp te bieden.

DOELSTELLINGEN VAN DEZE PEV

Vormen van deskundigen : De opleiding heeft de zelfstandige uitoefening van de Gedragstherapie als finaliteit.

Het doel is deskundigen te vormen die:

- het **gedragstherapeutisch proces kunnen toepassen** om problemen **deskundig te analyseren** bij kinderen en jongeren (met inbegrip van de capaciteit tot het installeren van een **therapeutische relatie** bij diverse types van kinderen, jongeren en contexten) **in de context waarin ze opgroeien**.
- **methoden en technieken beheersen** van assessment en behandeling van diverse problemen (of stoornissen) bij kinderen en jongeren, die aangepast zijn aan de problematiek, leeftijd en context van het kind, met als doel de lijdensdruk te verminderen of op te heffen, en dit in verschillende behandel-eenheden (individueel, groep, gezin, ouders, ...).
- voldoende **inzicht hebben in eigen functioneren** (sterktes en valkuilen) als behandelaar.

INHOUD

Deze permanente vorming bestaat uit **vier studiejaar**. Het gaat om een intensieve **opleiding van 70 studiepunten** (20 studiepunten de eerste drie jaar en 10 studiepunten in het vierde jaar). Er wordt een competentieprofiel gehanteerd als basis voor opleiding en evaluatie. De deelnemers leggen een individueel competentieportfolio aan voor het visualiseren van het eigen leerproces doorheen de vier opleidingsjaren.

De opleidingsonderdelen worden in de vorm van supervisie en 6u-durende workshops gegeven, en omvatten:

I. Theoretisch-technische vorming:

- Het Gedragstherapeutisch (GT) proces
- Leerpsychologie
- Experimentele psychopathologie
- Methoden en technieken in de gedragstherapie
- Psychopathologische modellen
- Ontwikkelingspsychopathologie
- Rol van de context

II. Gesuperviseerde therapeutische praktijk m.i.v. supervisie van het GT proces

III. Persoonlijke ontwikkeling

IV. Kennismaking met andere conceptuele kaders in het domein van de psychologisch-psychotherapeutische behandeling

Het eerste PEV-jaar (100u):

Hierin wordt uitgebreid stilgestaan bij de verschillende stappen van een probleemanalyse d.m.v. het **gedragstherapeutisch proces** en bij de hiervoor noodzakelijke **gesprekstechnieken** met kinderen, jongeren en ouders.

De stappen zijn onder meer: probleemanalyse en diagnosestelling, opbouwen van een voorlopige probleemsamenhang, topografische analyse, betekenis- en functieanalyse, holistische theorie, behandeldoelen en behandelplan.

Het theoretisch gedeelte omvat **topics uit het domein van de experimentele psychopathologie en de ontwikkelingspsychopathologie**, met aandacht voor **evidence-based** werken, instrumentarium en evaluatie van therapie.

Er is bijzondere aandacht voor de theorie omtrent de **leerprocessen** (klassieke en operante conditionering) en voor de basisbegrippen uit **psychologische theorieën omtrent normale en abnormale menselijke cognities, emoties en gedragingen**.

Dit wordt aangevuld met belangrijke methoden en technieken met name:

- klassieke conditionering,
- relaxatie,
- exposure,
- operante technieken,
- cognitieve technieken.

Leerboek:

Prins, P., Bosch, J.D. & Braet, C. (Red.) (2018). Methoden en technieken van gedragstherapie bij kinderen en jeugdigen. Revisie. Houten: Van Loghum (415 blz.). ISBN 978-90-313-8309-2

Werkstuk:

Met het indienen van een **eerste gevallenstudie** dient men aan te tonen de gedragstherapeutische cyclus tot en met het behandelingsplan te hebben verworven.

Het tweede en derde PEV-jaar:

Het programma in het tweede en derde deeltijds jaar is gericht op

- a) het toepassen van de gedragstherapie bij specifieke stoornissen met verdiepende theoretische besprekingen en inoefenen van gedragstherapeutische technieken, via workshops,
- b) supervisie,
- c) persoonlijk leertherapeutisch proces,
- d) gevallenstudies.

Workshops (150u in tweede en derde deeltijds jaar samen):

De workshops betreffen onder andere **de problemen:** angst- en stemmingsstoornissen, trauma, gedragsstoornissen, zindelijkheidsproblemen, slaap- en eetstoornissen, hechtingsproblemen, rouwproblematiek, eetstoornissen en gedragstherapie bij kinderen en jongeren met ADHD, autisme en pediatrie psychologie.

Als technieken komen bij het werken met kinderen en jongeren o.m. aan bod: exposure, operante technieken, gezinstherapie, hypnotherapie, cognitieve technieken, zelfcontroletechnieken, kortdurende probleemoplossingsgerichte technieken, consultatief werken met leerkrachten, mediatie en trainen van ouderschapsvaardigheden, gedragstherapie in pedagogische en residentiële settings en speltechnieken vanuit een gedragstherapeutisch kader.

Supervisie (80u in tweede en derde deeltijds jaar samen):

Een aantal psychotherapeutische behandelingen dienen in groepssupervisie besproken te worden.

De supervisie gebeurt in kleine groep (maximum 4 deelnemers, 40u per deeltijds jaar) en is specifiek afgestemd op de werksituatie van de deelnemers. De bedoeling is tijdens deze sessies het gedragstherapeutisch werken intensief te begeleiden. Op basis van gevalbesprekingen wordt het gedragstherapeutisch handelen besproken en kunnen technieken geïndividualiseerd worden inge oefend (ook onderlinge feedback van de groepsleden). Vooral het directe handelen, de individualisering en het procesmatig aanwenden van inzichten, relationele vaardigheden en technieken komen aan bod.

Persoonlijke ontwikkeling (36u in tweede en derde deeltijds jaar):

Dit opleidingsonderdeel verwijst naar een proces waarbij het reflecteren op het eigen handelen binnen de therapeutische relatie voorop staat. Cursisten verdiepen zich in het eigen functioneren, in zijn/haar wens om gedragstherapeut te worden en leren om meer begrip op te brengen voor gedrag, denken en voelen van

cliënten. De training wordt verzorgd door ervaren leertherapeuten.

Gevallenstudies:

In het tweede deeltijdse jaar wordt in het individueel portfolio extra aandacht gegeven aan de toepassing van de geleerde technieken in de behandeling van cassussen uit de eigen gedragstherapeutische praktijk. Het derde deeltijds jaar wordt afgesloten **met een werkstuk:** het verslag van een gedragstherapeutisch proces nu met gedragstherapeutische behandeling. Deze omvat het rapport van een casus uit de eigen gedragstherapeutische praktijk van aanmelding tot en met het uitvoeren en evalueren van een modelspecifieke behandeling. Deze gevallenstudie moeten aantonen dat de toekomstige gedragstherapeut zelfstandig een probleemsituatie overeenkomstig het denkkader kan analyseren en passend kan interveniëren.

Het vierde PEV-jaar

(‘Praktijk van de gedragstherapie’):

Dit jaar omvat nog 10 studiepunten, waarvan 7 studiepunten supervisie (2 x 20u bij twee externe supervisors en 12u peer supervisie) en 3 studiepunten voor seminars.

SELECTIEPROCEDURE

Teneinde de kwaliteit van de opleiding te bewaken wordt het aantal deelnemers beperkt. Een eerste selectie gebeurt op dossier en is gebaseerd op factoren als diploma, therapeutisch mandaat en motivering. Nadien volgt voor een aantal kandidaten een uitnodiging voor een persoonlijk gesprek waar een aantal elementen verder worden uitgediept. Ook referentiepersonen kunnen in deze fase gecontacteerd worden. De selectieprocedure verloopt van februari tot juni.

Aantal deelnemers (min – max): 19 - 21

Inschrijvingsmodaliteiten

- ✓ Je kan je tot 31 maart 2022 kandidaat stellen door contact op te nemen met de UGent waar de groep eind september 2022 zal starten.
- ✓ Herinschrijving is mogelijk.

PRAKTISCHE INFO

Locatie: Universiteit Gent

De opleidingsdagen gaan door aan:
Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen
Henri Dunantlaan 2
9000 Gent

De weekends m.b.t. persoonlijke ontwikkeling gaan door op een externe locatie. Supervisies vinden plaats op een locatie die wordt overeengekomen met de externe supervisor.

Data

De opleidingsdagen gaan door op vrijdagen van 10 tot 17u of van 13 tot 19u, van eind september tot eind juni (gemiddeld 2x/maand).
De weekends persoonlijke ontwikkeling gaan door op vrijdag en zaterdag. De data voor de externe supervisies in kleine groep worden met de supervisor afgesproken.

Inschrijvingsbedrag

	2.500€ *
Jaar 2	2.500€ *
Jaar 3	2.500€ *
Jaar 4	2.500€*

*Onder voorbehoud

- ✓ Het is mogelijk een deel van dit bedrag terug te krijgen via overheidssubsidie door gebruik te maken van de KMO-portefeuille.
- ✓ Ingeval van grondige reden (vb. ziekte) kunnen gemiste onderdelen ingehaald worden. Het inschrijvingsgeld bedraagt dan € 1250.

Onderwijstaal

De onderwijstaal is **Nederlands**.

Specialistische seminaries of werkgroepen kunnen in het Engels worden gedoceerd wanneer de docent anderstalig is. Er wordt eveneens verondersteld dat cursisten Engelstalige literatuur kunnen doornemen.

TOELATINGSVOORWAARDEN

Vereist diploma

* 1. *Houders van het diploma van licentiaat (180 ECTS) / master of Science in de psychologie (120 ECTS), die de optie/afstudeerrichting klinische (en gezondheids) psychologie of schoolpsychologie hebben gevolgd, een klinische stage hebben gevolgd, tenminste één jaar relevante klinische praktijkervaring hebben én die tevens de erkenning van klinisch psycholoog verkregen hebben.*

2. *Houders van het diploma van licentiaat (180 ECTS) / master of Science in de pedagogische wetenschappen (120 ECTS), die de optie/afstudeerrichting orthopedagogiek hebben gevolgd, een klinische stage hebben gevolgd, tenminste één jaar relevante klinische praktijkervaring hebben én die tevens de erkenning van klinisch orthopedagoog verkregen hebben.*

3. *Houders van het diploma van arts/master of Medicine in de geneeskunde die tevens psychiater of psychiater in opleiding zijn (vanaf de tweede fase van deze opleiding).*

4. *Er heeft een selectiegesprek plaats om de geschiktheid van de kandidaat te bepalen binnen de maximumcapaciteit van de opleiding. Selectiecriteria kunnen zijn motivatie, beroepservaring, mogelijkheid tot relevante praktijkbeoefening, vertrouwdsheid met het betreffende therapeutische basiskader, informatie bekomen via referentiepersonen en aspecten van persoonlijk functioneren.*

Bijkomende vereisten

- ✓ De kandidaten worden geacht **interesse** te hebben **in en ervaring te hebben met** assessment en behandeling van problemen bij kinderen en jongeren in de context waarin ze leven. Ervaring

met gedragstherapeutische technieken is een pluspunt.

- ✓ De kandidaten worden geacht de basisvaardigheden van psychologische **gespreksvoering** met individuen en hun zorgfiguren te kunnen toepassen, alsook over een basiskennis te beschikken inzake **psychopathologie**.
- ✓ De kandidaten worden geacht **kritisch te kunnen reflecteren** op de eigen persoon en het handelen als hulpverlener. Omdat een belangrijk deel van de opleiding in kleinere groepen plaatsvindt, moet er een bereidheid bestaan om actief en constructief deel te nemen aan het groepsproces.
- ✓ De kandidaten **moeten de Engelse taal voldoende machtig zijn**. Gezien specialistische seminars of werkgroepen in het Engels kunnen worden gedoceerd wanneer de docent andersstalig is; de voorbereidende literatuur bestaat ook in belangrijke mate uit Engelstalige publicaties.
- ✓ De opleiding kent een intensief programma en vereist **verplichte actieve deelname aan alle opleidingsonderdelen**. Hoewel ervaring leert dat de opleiding combineerbaar is met een voltijdse baan, is dit zeker geen vanzelfsprekendheid. Vooraleer over te gaan tot het indienen van de kandidatuur is het goed na te gaan of er daadwerkelijk ruimte is voor dit engagement.
- ✓ De opleiding vergt tevens een zekere **mate van flexibiliteit** van de student omwille van de verplichte aanwezigheid afgestemd op mogelijks wisselende uren. Voor supervisie dient men zich mogelijks flexibel op te stellen inzake supervisiemomenten en locatie.
- ✓ **Een openheid voor onderzoeksliteratuur is belangrijk**. Van cursisten wordt verwacht dat ze niet enkel therapeutische technieken leren toepassen, maar zich ook actief verdiepen in de wetenschappelijke literatuur aangaande de basale processen van leren en veranderen.
- ✓ Ook dient men tijdens de opleiding voldoende **gedragstherapeutische praktijk** te hebben bij kinderen en jongeren om de opleiding ten volle te benutten.

Voorwaarden voor het behalen van het getuigschrift

Het regelmatig volgen van alle opleidingsonderdelen en positieve beoordeling van de supervisie, de leertherapie en de gevallenstudies.

Deelnemers leggen bovendien een individueel portfolio aan waarop ze hun eigen leerproces kunnen visualiseren en een terugkoppeling maken naar de opleidingscompetenties, die eveneens positief beoordeeld dienen te worden.

**FORMULIER VOOR KANDIDAATSTELLING
Permanente Vorming met getuigschrift
GEDRAGSTHERAPIE BIJ KINDEREN EN JONGEREN (UGent)
2022-2026**

U mag in aanvulling van deze vragen ook een meer uitgebreid CV toevoegen (zie laatste stap)

1. Algemene gegevens

PERSOONSgegevens

Naam en Voornaam:

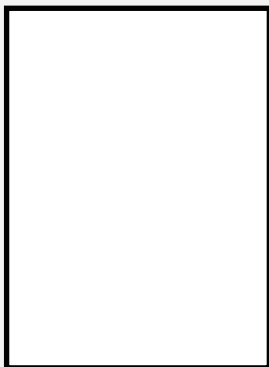
Geslacht: V - M

Geboortedatum:...../...../19.....

Contactadres:

- straat + nummer:
- postcode + gemeente:
- telefoon:
 - o thuis:
 - o werk:
- e-mail:

- **Pasfoto:** Gelieve hier een recente foto van uzelf te uploaden

DIPLOMAGEGEVENS

- Basisdiploma:

- Afstudeerrichting:

- Universiteit:

- Jaar van afstuderen:

EERDERE AANVRAGEN:

Heeft u zich ooit eerder kandidaat gesteld voor de opleiding gedragstherapie?
In welk jaar?

Aan welke Universiteit?

2. Werksettings

HUIDIGE TEWERKSTELLING: EERSTE WERKSETTING

Naam & adres van instelling/afdeling/centrum:

Populatie en doelstelling:

Problematieken/hulpvragen waarmee gewerkt wordt:

Gemiddelde en maximale duur (in maanden) van een psychologische behandeling:

Geef hier een concrete omschrijving van je functie en taken:

Start tewerkstelling: DD/MM/JJJJ

Einde tewerkstelling: DD/MM/JJJJ

Statuut (tijdelijk/vast):

Percentage (voltijds/deeltijds):

HUDIGE TEWERKSTELLING: EVENTUELE TWEEDE WERKSETTING

Naam & adres van instelling/afdeling/centrum:

Populatie en doelstelling:

Problematieken/hulpvragen waarmee gewerkt wordt:

Gemiddelde en maximale duur (in maanden) van een psychologische behandeling:

Geef hier een concrete omschrijving van je functie en taken:

Start tewerkstelling: DD/MM/JJJJ

Einde tewerkstelling: DD/MM/JJJJ

Statuut (tijdelijk/vast):

Percentage (voltijds/deeltijds):

HUDIG BEHANDELMANDAAT: EERSTE WERKSETTING

- Met welke behandel eenheid werk je doorgaans (individu, gezin, groep, andere)?
- Indien "andere", specificieer

- Indien 'individu', zou je wel behandelmandaat hebben om ook met gezinnen/context te werken?
- In welke mate kunt u zelfstandig een behandelingsplan opstellen?
- Voert u ook interventies uit in opdracht? (bv. vraag om relaxatie te geven):

HUDIG BEHANDELMANDAAT: EVENTUELE TWEEDE WERKSETTING

- Met welke behandel eenheid werk je doorgaans (individu, gezin, groep, andere)?
- Indien "andere", specificieer
- Indien 'individu', zou je wel behandelmandaat hebben om ook met gezinnen/context te werken?
- In welke mate kunt u zelfstandig een behandelingsplan opstellen?
- Voert u ook interventies uit in opdracht? (bv. vraag om relaxatie te geven):

HUDIG BEHANDELMANDAAT: OVERKOEPELEND

- Over alle werksituaties samen, hoeveel uren per week werk je gemiddeld met elk van deze behandel eenheden:
 - Individuele cliënt: ___ uren
 - Gezin/context: ___ uren
 - Groep : ___ uren
 - Andere: _____ uren

ONDERSTEUNING VANUIT UW EERSTE WERKSETTING

- Kan je beroep doen op supervisie/intervisie binnen je werksituatie (onder welke vorm)? (Belangrijk is dat de therapeut-in-opleiding wordt ingeschakeld in het team waar hij/zij werkt, en er extra supervisie krijgt over de eigen behandelingen. Dit laatste is vooral van belang tijdens het eerste opleidingsjaar, maar ook wenselijk nadien.)
- Betreft dit supervisie/intervisie met een gedragstherapeut?

- Staat uw werksetting(s) achter uw keuze om een permanente vorming in de gedragstherapie te volgen?
- Staat men u toe om de bestede uren (gedeeltelijk) te compenseren en / of wordt de opleiding (gedeeltelijk) betaald door de werkgever?

ONDERSTEUNING VANUIT EVENTUELE TWEDE WERKSETTING

- Kan je beroep doen op supervisie/intervisie binnen je werksituatie (onder welke vorm)? (Belangrijk is dat de therapeut-in-opleiding wordt ingeschakeld in het team waar hij/zij werkt, en er extra supervisie krijgt over de eigen behandelingen. Dit laatste is vooral van belang tijdens het eerste opleidingsjaar, maar ook wenselijk nadien.)
- Betreft dit supervisie/intervisie met een gedragstherapeut?
- Staat uw werksetting(s) achter uw keuze om een permanente vorming in de gedragstherapie te volgen?
- Staat men u toe om de bestede uren (gedeeltelijk) te compenseren en / of wordt de opleiding (gedeeltelijk) betaald door de werkgever?

3. Bijkomende informatie

ANDERE RELEVANTE ACTIVITEITEN TER ONDERSTEUNING VAN UW KANDIDATUUR

- **Vroegere werksettings:**
- **Verdere opleiding(en) en specialisatie** (met begin- en eindjaartallen)
- **Publicaties :**

VII. MOTIVATIE

Welke relevantie heeft de opleiding op dit ogenblik voor u?

Geef hieronder (+/- 1 bladzijde) uw motivatie voor deze kandidatuur.

Maak vooral duidelijk waarom u specifiek voor de opleiding Permanente vorming met getuigschrift 'Gedragstherapie bij kinderen en jongeren' aan onze faculteit kiest.

Welke problematieken/werkmethoden interesseren u vanuit uw huidige of toekomstige werksituaties?

VOORKENNIS / ERVARING

Omschrijf welke voorkennis/ervaring u opdeed (en op welke wijze) aangaande:

- leerpsychologie: kennis van leerwetten, leerpsychologisch onderzoek, klinische toepassingen hiervan
- gedragstherapie (algemeen en bij kinderen en jongeren in het bijzonder): ervaring in het maken van GT analyses, het toepassen van GT technieken, samenwerking met erkende gedragstherapeuten, volgen van GT workshops of studiedagen... Maak een onderscheid tussen wat hoort bij je basisopleiding en wat je op eigen initiatief deed.

1) Leerpsychologie

- Basisopleiding:

- Eigen initiatief:

2) Gedragstherapie

- Basisopleiding:

- Eigen initiatief:

PERSOONLIJK FUNCTIONEREN

Welke elementen beschouwt u als sterke punten in uw huidig functioneren als psycholoog/therapeut?

Welke elementen beschouwt u als werkpunten in uw huidig functioneren als psycholoog/therapeut?

REFERENTIEPERSOON

Graag kregen we ter aanvulling van uw dossier de contactgegevens van minstens één referentiepersoon.

Gelieve uw referentiepersoon te vragen het voor hem/haar betreffende formulier (“informatie voor referentiepersoon”) in te vullen **vóór 15 april 2022**. De mogelijkheid bestaat dat we daarna contact opnemen met de referentiepersoon.

Hieronder kan u de naam en contactgegevens (telefoon, e-mail) opgeven van uw referentiepersoon:

- Naam:
- Aard van de professionele relatie:
- Telefoonnummer:
- E-mailadres:

Referentiepersoon 1

Naam en voornaam :

telefoon- en/of GSM nummer :

e-mailadres :

Tewerkstelling :

Gelieve onderstaande vragen aub ingevuld terug te bezorgen.

1. Hoe kent u deze kandidaat?

2. Acht u deze kandidaat geschikt voor de permanente vorming gedragstherapie volwassenen op basis van klinische maturiteit, zelfstandigheid en functioneren binnen een team?

3. Bent u bereid om, indien nodig, bijkomend meer informatie over te geven, en zoja, wanneer bent u best bereikbaar?

Referentiepersoon 2

Naam en voornaam :

telefoon- en/of GSM nummer :
e-mailadres :
Tewerkstelling :
Gelieve onderstaande vragen aub ingevuld terug te bezorgen.

1. Hoe kent u deze kandidaat?

2. Acht u deze kandidaat geschikt voor de permanente vorming gedragstherapie volwassenen op basis van klinische maturiteit, zelfstandigheid en functioneren binnen een team?

3. Bent u bereid om, indien nodig, bijkomend meer informatie over te geven, en zoja, wanneer bent u best bereikbaar?

Contactgegevens opleidingsteam

- Academisch verantwoordelijke:
 - Naam: prof. dr. Caroline Braet
 - Telefoon: +32 9 264 64 16
 - E-mail: [Caroline Braet@UGent.be](mailto:Caroline.Braet@UGent.be)

- Academisch verantwoordelijke en Coördinator
 - Naam: Prof. dr. Sandra Verbeken
 - Telefoon: +32 9 264 64 21
 - E-mail: Sandra.Verbeken@UGent.be